

V Bruselu dne 27.5.2020
COM(2020) 456 final

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, EVROPSKÉ RADĚ, RADĚ,
EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU
REGIONŮ**

Chvíle pro Evropu: náprava škod a příprava na příští generaci

{SWD(2020) 98 final}

Chvilé pro Evropu: náprava škod a příprava na příští generaci

1. Úvod

Koronavirus otrásl Evropou a celým světem až do základů: vystavil zkoušce naše systémy zdravotní péče a sociálního zabezpečení, naši společnost a hospodářství i náš způsob života a vzájemné spolupráce. Lidé přišli o své blízké i svou práci a jejich plány a budoucnost zahalila nejistota. Evropa byla postavena před výzvu v oblasti veřejného zdraví, která se rychle proměnila v nehlubší hospodářskou krizi v její historii. A již nyní můžeme pozorovat, že virus navždy poznamenal naše vztahy i naši politiku a geopolitiku. Nepřízeň osudu je však často příležitostí. Nastal čas, aby se naše Evropská unie znovu postavila na nohy a společně vyšla vstříc **nápravě škod, které krize způsobila, a přípravě na lepší budoucnost pro příští generaci.**

Je v našem společném zájmu, abychom odolali i tomu nejtvrdějšímu úderu, posílili svůj jednotný trh a investovali do společných evropských priorit. V naší Unii platí, že každé euro investované do jedné země je investicí do zemí ostatních. Kolektivní a soudržné oživení, které urychlí souběžnou zelenou a digitální transformaci, tak jedinečně posílí konkurenceschopnost, odolnost i pozici Evropy na světové scéně. Právě proto **musí být motorem evropského oživení solidarita, soudržnost a konvergence.** Žádný jednotlivec, region ani členský stát přitom nesmí zůstat stranou.

Od propuknutí pandemie přijala EU a její členské státy bezprecedentní opatření na **ochranu životů a zdrojů obživy.** EU jednotlivé státy v jejich úsilí řešit krizi v oblasti zdraví a zmírnit tvrdý dopad na hospodářství podpořila. Na boj s virem ze svého rozpočtu věnovala každé dostupné euro. Plně využila flexibility rozpočtových pravidel a pravidel státní podpory a navrhla vytvoření SURE, nového nástroje, který má lidem pomoci udržet si práci.

Ten byl součástí **opatření v rámci první reakce,** z něhož lze na podporu pracovníků, malých podniků a ekonomik členských států okamžitě poskytnout více než půl bilionu EUR. Spolu s opatřeními přijatými Evropskou centrální bankou poskytuje dosavadní reakce EU členským státům nebývalou finanční sílu na pomoc těm, kteří ji potřebují nejvíce. Jednalo se sice o správná opatření přijatá ve správný čas, ale jsme si vědomi toho, že k nastartování našich ekonomik to nebude ani zdaleka stačit.

Aby se ekonomika opět rozjela, musíme v ni obnovit důvěru. Lidé musí důvěřovat místům, na kterých pracují, nakupují a scházejí se. Potřebují ujištění a nesmějí si dělat starosti o své živobytí a budoucnost. Oživení bude záviset na tom, zda bude možné postupně a udržitelně uvolňovat opatření proti šíření nákazy, na naší schopnosti žít ve společnosti společně s virem a na jasném porozumění vývoji situace v celé Evropě.

Tato krize není jako žádná z těch, kterým jsme čelili doposud. Má rušivé účinky a neustále se mění. A četné z jejích dopadů a rozporů se budou i nadále odehrávat a vyvíjet neočekávaným nebo nepředvídatelným způsobem. Už víme, že nezbytná opatření, která EU a její členské státy přijaly k záchraně stovek tisíc životů, něco stála. Zasažena byla celá Evropa a odstávka hospodářství vedla k tomu, že pracovní místa, příjmy a zdravé podniky byly vystaveny rizikům, jež během dřívějších krizí neměla obdobu.

Přestože je virus ve všech členských státech stejný, **dopad na jednotlivé státy a potenciál k jejich oživení se velmi liší**. Země a regiony s ekonomikami závislými na klientských službách, vývozu nebo vysokém počtu malých podniků budou zasaženy mnohem silněji než ostatní. A i když každý členský stát poskytl svým pracovníkům a podnikům co největší podporu, všechny z nich ji nedokáží poskytnout ve stejné míře. Hrozí tak, že proces oživení nebude vyvážený a že se při něm vytvoří nerovné podmínky a prohloubí rozdíly. To ukazuje na potřebu evropské reakce a na její hodnotu.

Naše dnešní rozhodnutí začnou již od zítřka utvářet budoucnost příští generace. Obrovské investice, které jsou k nastartování našich ekonomik zapotřebí, musí těmto ekonomikám ulevit od zátěže, kterou na svých bedrech nesou, a ne ji ještě zvýšit. Z tohoto důvodu musí plán EU na podporu oživení vést k vytvoření **udržitelnější, odolnější a spravedlivější Evropy** pro příští generaci.

Naše generační výzvy – zelená a digitální transformace – mají nyní ještě větší význam než před krizí. Skrze oživení tak **souběžnou zelenou a digitální transformaci popoženeme rychleji vpřed**. Posílíme svou strategickou autonomii a zároveň si podržíme výhody otevřené ekonomiky. Budeme podporovat své partnery po celém světě a staneme v čele obnovené a posílené formy multilateralismu, kterou tento svět potřebuje.

Aby Komise tomuto mimořádnému závazku dostála a připravila nám lepší budoucnost, navrhuje dnes v rámci přepracovaného dlouhodobého rozpočtu EU vytvoření nového nástroje na podporu oživení, který nazvala **Next Generation EU** („EU příští generace“). **Tento evropský plán na podporu oživení uvolní prostředky v celkové výši 1,85 bilionu EUR¹**, které pomohou nastartovat naši ekonomiku a zajistí, aby se Evropa odrazila vpřed.

Oživení pravděpodobně potrvá dlouho, potřeby jsou však bezprostřední. Rychlé dosažení dohody o těchto návrzích bude silným vyjádřením evropské jednoty, solidarity a i toho, že se ubíráme společným směrem. Oživení Evropy bude týmovou prací, společným úsilím nás všech, od jednotlivců, přes sociální partnery a občanskou společnost až po podniky, regiony, země a orgány či instituce. **Nadešla tedy chvíle pro Evropu – a je čas uchopit ji společně.**

2. ANATOMIE HOSPODÁŘSKÉ KRIZE

Abychom pochopili, co Evropa k oživení potřebuje, musíme si nejprve udělat jasný obrázek o tom, před čím stojíme. Prognózy či definitivní závěry jsou v této fázi krize nutně spojeny s nejistotou. Je však již zřejmé, že hospodářské vyhlídky jsou plné rizik a že recese v Evropě by mohla být hluboká, zničující a vleklá, pokud nyní nebudeme rozhodně jednat.

Omezení zavedená proti šíření viru hospodářský život zpomalila – a v některých případech téměř zastavila. Byl narušen chod dodavatelských řetězců i provoz výrobních linek a přerušen obchod se zbožím a službami. Výdaje domácností a soukromé investice

¹ Není-li uvedeno jinak, jsou částky vyjádřeny ve stálých cenách roku 2018.

se propadly na historické minimum. Evropské hospodářství a většina jeho průmyslových ekosystémů ke svému fungování využívá pouhý zlomek své kapacity.

Očekává se, že tyto faktory hospodářství EU společně přivedou k silnému útlumu. Čísla jsou neúprosná a rozsah škod je nebývalý. Odhady naznačují, že hrubý domácí produkt (HDP) EU klesl ve druhém čtvrtletí roku 2020 ve srovnání se stejným obdobím v minulém roce přibližně o 15 %. **Celkově se pak očekává, že hospodářství EU se v roce 2020 propadne o více než 7 %.** V případě nejnepříznivějšího scénáře, který počítá s druhou vlnou nákazy a prodloužením omezujících opatření, by však v tomto roce mohlo dojít až k 16% poklesu HDP.

Přestože se očekává, že se hospodářství v roce 2021 navrátí k růstu, **oživení bude zpočátku jen částečné a dopad krize na jednotlivce a podniky kritický.** Je pravděpodobné, že mnoha lidem se sníží příjmy a jejich pracovní místa budou ohrožena. Nezaměstnanost v EU má stoupnout na 9 %, což neúměrně tvrdě zasáhne mladé lidi, pracovníky s nízkou kvalifikací a dočasným zaměstnáním a osoby žijící v chudších domácnostech. Míra chudoby se pravděpodobně zvýší a nerovnosti prohloubí, což podtrhuje důležitost toho, že oživení musí mít sociální a inkluzivní rozměr. Likvidita a přístup k financování budou pro podniky, a zejména pro ty menší, i nadále představovat problém. Bude třeba zmírnit riziko insolvence, aby se zabránilo zhoršení dominového efektu.

Hospodářský dopad krize bude v různých částech ekonomiky značně rozdílný. Nejvíce zasaženy jsou podniky poskytující klientské služby nebo služby závislé na místech s hustým výskytem lidí a zákaznických zónách. První odhady Komise naznačují, že cestovní ruch, sociální ekonomika a tvůrčí a kulturní ekosystémy by mohly ve druhém čtvrtletí roku 2020 zaznamenat pokles obrátu o více než 70 %. Tvrdě zasaženy budou i textilní průmysl, doprava, energeticky náročná průmyslová odvětví a odvětví výroby energie z obnovitelných zdrojů. Ekosystémy s větší důvěrou spotřebitelů, jako je výroba, maloobchod nebo zdravotnictví, se pravděpodobně zotaví rychleji, zatímco jiné zřejmě zůstanou ekonomicky zasaženy déle.

Dopad krize a potenciál oživení závisí také na demografické nebo hospodářské struktuře jednotlivých zemí: například země s vysokým počtem malých a středních podniků budou zasaženy silněji. Záleží také na jejich schopnosti absorbovat otřes a reagovat na něj, zejména pomocí státní podpory. Tato situace vytváří výrazný dominový efekt na jednotném trhu a prohlubuje rozdíly a nerovnosti mezi členskými státy. Svědčí o tom skutečnost, že recese se v případě některých zemí přiblíží k 10 % ve srovnání s průměrnou hodnotou 6–7,5 % v zemích jiných.

Tento obrázek, který je podrobněji popsán v doprovodném posouzení potřeb², ukazuje na nutnost obrovských investic a financování. Konečné vyčíslení investičních potřeb v této fázi krize nelze provést přesně. V posouzení potřeb se však odhaduje, že aby Evropa mohla nastoupit cestu k udržitelnému oživení, bude muset v letech 2021 a 2022 uskutečnit dodatečné veřejné a soukromé investice ve výši nejméně 1,5 bilionu EUR.

² SWD(2020) 98.

3. INVESTICE DO PŘÍŠTÍ GENERACE

Z posouzení potřeb vyplývá nutnost rychlé a plošné realizace obrovských investic, včetně rozsáhlých veřejných a soukromých investic na vnitrostátní úrovni. **Pokud bychom oživení ponechali jen na samotných zemích, bylo by pravděpodobně neúplné, nerovnoměrné a nespravedlivé.** Toto riziko přitom v jiných částech světa skutečně hrozí. Ale v naší Unii, kde lidé, podniky a ekonomiky na sobě závisejí, je Evropa v jedinečné pozici, jež jí umožňuje investovat do udržitelného oživení a budoucnosti společně. Tato investice bude **společným příspěvkem do naší společné budoucnosti**, a ukáže tak skutečnou a hmatatelnou hodnotu členství v Unii.

Ideálním nástrojem k uskutečnění této investice je rozpočet EU, který je koncipován tak, aby sloužil cílům soudržnosti, konvergence a solidarity. Je vyzkoušený, transparentní a důvěryhodný. Umožňuje investovat do společně schválených programů a priorit a zajišťuje, aby ti, kdo potřebují větší podporu na dosažení úrovně ostatních, získali potřebné investice.

Komise dnes proto navrhuje **nový nástroj na podporu oživení v hodnotě 750 miliard EUR, Next Generation EU**, který má v silném a moderním dlouhodobém rozpočtu EU své místo. Jedná se o historicky významný a ojedinělý návrh, který odráží rozsah i rozměr výzvy, které čelíme. Podrobný popis toho, jak nástroj bude fungovat, je uveden v doprovodném sdělení³ a dále v právních předpisech, které byly dnes přijaty. Jeho hlavními prvky jsou:

Získání finančních prostředků

Finanční prostředky pro nástroj Next Generation EU budou získány dočasným zvýšením stropu vlastních zdrojů na 2 % hrubého národního důchodu EU. To Komisi umožní využít svůj velmi silný úvěrový rating k tomu, aby si na Next Generation EU půjčila 750 miliard EUR na finančních trzích.

Získané finanční prostředky budou muset být vráceny prostřednictvím budoucích rozpočtů EU – ne dříve než v roce 2028 a ne později než v roce 2058. Aby to bylo možno provést spravedlivým a sdíleným způsobem, **Komise navrhne řadu nových vlastních zdrojů.** Ty by mohly zahrnovat nový vlastní zdroj ze systému obchodování s emisemi a mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích a vlastní zdroj z provozu velkých podniků. A mohly by zahrnout i novou digitální daň, jejíž koncepce má vycházet z výsledků činnosti Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD). Komise aktivně podporuje jednání vedená OECD a skupinou G20 a je připravena zakročit v případě, že celosvětové dohody nebude dosaženo. Tyto návrhy doplní návrhy Komise týkající se vlastních zdrojů ze zjednodušené daně z přidané hodnoty a nerecyklovaných plastů.

Kromě nástroje Next Generation EU Komise navrhuje i **přepracovaný rozpočet EU, jehož výše dosáhne v období 2021–2027 přibližně 1 100 miliard EUR.**

³ COM(2020) 442.

Investování finančních prostředků

Veškeré finanční prostředky získané prostřednictvím Next Generation EU a nového rozpočtu EU budou přidělovány pomocí programů EU. To znamená, že každé investované euro pomůže Evropě zpátky na nohy, urychlí její souběžnou zelenou a digitální transformaci a napomůže jí k vybudování spravedlivější a odolnější společnosti. Zároveň to znamená **plnou transparentnost a demokratickou odpovědnost** pro Evropský parlament a Radu. Finanční prostředky z Next Generation EU budou investovány do tří pilířů, a to prostřednictvím grantů ve výši 500 miliard EUR a úvěrů členskými státy v objemu 250 miliard EUR.

Cílem prvního pilíře je **podpora investic a reforem členských států**, jež tyto státy potřebují k řešení krize:

- ✓ Nová **facilita na podporu oživení a odolnosti** s rozpočtem 560 miliard EUR přidělovaným ve formě grantů a úvěrů. Bude podporovat členské státy při provádění investic a reforem, které jsou klíčové pro udržitelné oživení. Členské státy navrhnou vlastním potřebám přizpůsobené vnitrostátní plány na podporu oživení, které budou vycházet z priorit v oblasti investic a reforem stanovených v rámci evropského semestru a které budou v souladu s vnitrostátními plány v oblasti klimatu a energetiky, s plány spravedlivé transformace a dohodami o partnerství a s operačními programy v rámci fondů EU.
- ✓ Nová iniciativa **REACT-EU** s rozpočtem 55 miliard EUR poskytne členským státům dorovnávací příspěvek na podporu soudržnosti. Tyto prostředky budou k dispozici od roku 2020 a budou rozděleny podle nového alokačního klíče s přihlédnutím k dopadům krize. Tím se zajistí, že nebude přerušena tok finančních prostředků na klíčová opatření pro zotavení z krize a na podporu nejchudším osobám. Iniciativa podpoří pracovníky a malé a střední podniky, systémy zdravotnictví i zelenou a digitální transformaci a bude určena všem odvětvím – od cestovního ruchu až po kulturu.
- ✓ Na podporu zelené transformace Komise navrhuje vyčlenit dodatečné finanční prostředky pro Fond pro spravedlivou transformaci a Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova. V příštím rozpočtovém období EU budou rovněž posíleny programy politiky soudržnosti – rovněž s cílem umožnit větší flexibilitu.

Cílem druhého pilíře je **nastartovat ekonomiku EU tvorbou pobídek pro soukromé investice**.

- ✓ Nový **nástroj na podporu solventnosti** má mobilizovat soukromé zdroje pro zajištění naléhavě potřebné podpory jinak zdravým podnikům. Investice budou směřovat k podnikům v nejvíce zasažených odvětvích, regionech a zemích. To napomůže k vytvoření rovných podmínek pro ty členské státy, které nejsou schopny tolik pomoci formou státní podpory. Nástroj může být zprovozněn již v roce 2020 a jeho rozpočet ve výši 31 miliard EUR má na podporu solventnosti uvolnit více než 300 miliard EUR. Budou vypracovány pokyny, které pomohou tyto investice sladit s prioritami EU.

- ✓ Komise navrhuje **modernizovat Program InvestEU**, stěžejní investiční program EU, více než zdvojnásobením jeho kapacity.
- ✓ Kromě výše uvedeného bude v rámci Programu InvestEU vytvořena **facilita pro strategické investice**. Díky prostředkům ve výši 15 miliard EUR, jež do ní budou vloženy z Next Generation EU, dokáže uvolnit investice ve výši 150 miliard EUR. Ty budou využity na investice do posílení naší odolnosti a strategické autonomie ve všech klíčových technologiích a hodnotových řetězcích.

Cílem třetího pilíře je **poučení z krize**:

- ✓ Komise navrhuje vytvoření **nového a samostatného programu „EU pro zdraví“** s rozpočtem 9,4 miliardy EUR. Ten má investovat do prevence, připravenosti na krize, nákupu životně důležitých léčivých přípravků a prostředků, jakož i do zlepšování dlouhodobých výsledků v oblasti zdraví. Za účelem poučení z krize bude posílena i řada dalších klíčových programů, zejména rescEU a Horizont Evropa.
- ✓ V zájmu **lepší podpory našich globálních partnerů** bude také posílen nástroj pro sousedství, rozvojovou a mezinárodní spolupráci i nástroj humanitární pomoci.

Kromě uvedených tří pilířů investic prostřednictvím nástroje na podporu oživení Komise rovněž navrhuje posílit v rozpočtu EU i řadu dalších programů ve srovnání s tím, co bylo projednáno na zasedání Evropské rady v únoru. Patří k nim společná zemědělská politika, Evropský námořní a rybářský fond, program pro jednotný trh a programy podporující spolupráci v oblasti daní a cel, Nástroj pro propojení Evropy, Erasmus+, program Kreativní Evropa, program Digitální Evropa, Evropský obranný fond, Fond pro vnitřní bezpečnost, Azylový a migrační fond, Fond pro integrovanou správu hranic a nástroj předvstupní pomoci.

4. NÁPRAVA ŠKOD A PŘÍPRAVA PŘÍŠTÍ GENERACE: ZÁKLADY POLITIKY

Tato přelomová a měnící se krize je v první řadě lidskou tragédií. Vedle pokračujícího úsilí o řešení zdravotního rozměru musí EU upřednostnit sociální rozměr této problematiky, zejména provedením evropského pilíře sociálních práv. Musíme investovat do ochrany a vytváření pracovních míst a do řízení své konkurenceschopné udržitelnosti tím, že budeme budovat spravedlivější, ekologičtější a digitálnější Evropu. Musíme napravit krátkodobé škody způsobené krizí tak, abychom rovněž investovali do naší dlouhodobé budoucnosti. Aby toho EU dosáhla, musí nyní svými politikami jasně a jistě formulovat účel a směr.

4.1. Zelená dohoda pro Evropu: strategie EU pro růst

Zelená dohoda pro Evropu je evropskou strategií pro růst. Abychom využili její plný potenciál, je nezbytné, aby nástroj Next Generation EU podporoval naši konkurenceschopnou udržitelnost. **Veřejné investice do hospodářského oživení by měly respektovat ekologickou zásadu „neškodit životnímu prostředí“.** Tyto investice by měly být vedeny prioritami stanovenými v rámci evropského semestru, vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a změny klimatu a plánů pro spravedlivou transformaci.

Investiční pokyny pro nový **nástroj na podporu solventnosti** budou rovněž odrážet potřebu upřednostňovat zelené investice. To bude podpořeno 25 % z rozpočtu EU vynaloženými na investice v oblasti klimatu a dodatečným financováním pro program Horizont Evropa, což odráží zásadní úlohu výzkumu a inovací v přechodu na čisté, oběhové, konkurenceschopné a klimaticky neutrální hospodářství.

Aby se napomohlo uvolnění potřebných soukromých investic, jsou podstatné dlouhodobá jistota a předvídatelnost. To podtrhuje význam právního rámce pro klima a nadcházejících návrhů na **ambicióznější cíle v oblasti snižování emisí do roku 2030**. **Taxonomie EU v oblasti udržitelného financování** bude vodítkem pro investice do oživení Evropy s cílem zajistit, aby byly v souladu s našimi dlouhodobými ambicemi. To bude podpořeno **obnovenou strategií pro udržitelné finance** v dalším průběhu tohoto roku. Pro zajištění úplného začlenění environmentálních a sociálních zájmů do obchodních strategií předloží Komise v roce 2021 novou iniciativu týkající se **udržitelné správy a řízení společností**.

Tato investice by měla napomoci tomu, aby se **Zelená dohoda pro Evropu stala hnací silou vytvářející pracovní místa**. Splnění stávajících cílů v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030 může zvýšit HDP o 1 % a vytvořit téměř 1 milion nových zelených pracovních míst. Investice do **oběhovějšího hospodářství** mají potenciál vytvořit do roku 2030 nejméně 700 000 nových pracovních míst a pomoci EU snížit její závislost na vnějších dodavatelích a zvýšit její odolnost vůči celosvětovým problémům s dodávkami.

Vedle zajištění dlouhodobé jistoty musí zelené oživení rovněž pomoci nastartovat evropské hospodářství rychle a na místní úrovni. Nadcházející **renovační vlna** se zaměří na vytváření pracovních míst ve stavebnictví, renovacích a dalších odvětvích s vysokým podílem lidské práce. Cílem regulační a finanční podpory, například **zdvojnásobení oblasti zaměřené na udržitelnou infrastrukturu v rámci Programu InvestEU**, bude nejméně zdvojnásobit roční míru renovací stávajícího fondu budov. Členské státy budou rovněž moci využít pro tento účel finanční prostředky z facility na podporu oživení a odolnosti v souladu se stanovenými prioritami v rámci evropského semestru nebo vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a změny klimatu. To pomůže ušetřit peníze na účty za energii, zajistit zdravější životní podmínky a snížit energetickou chudobu.

Ve stejném duchu se Komise zaměří také na **uvolnění investic do čistých technologií a hodnotových řetězců**, zejména prostřednictvím dodatečných finančních prostředků pro program Horizont Evropa. Nová facility pro strategické investice bude investovat do technologií, které jsou klíčové pro přechod na čistou energii, kupříkladu technologie výroby energie z obnovitelných zdrojů a skladování energie, čistý vodík, baterie a zachycování a ukládání CO₂ a udržitelná energetická infrastruktura. Činnost Evropské bateriové aliance bude urychlena a nová **strategie a aliance pro čistý vodík** budou řídit a koordinovat rychlé rozšiřování výroby a používání čistého vodíku v Evropě. Komise rovněž předloží návrhy na zvýšené využívání energie z obnovitelných zdrojů na moři a na lepší integraci energetického systému.

Krise rovněž ukázala klíčovou úlohu, kterou hraje doprava, neboť přerušená doprava a přerušené logistické tratě všech druhů postihly naše hodnotové řetězce a ekonomiky. S cílem pomoci vytvořit více pracovních míst se rovněž zaměříme na urychlení výroby a využívání **udržitelných vozidel a plavidel**, jakož i na **alternativní paliva**. Nástroj pro

propojení Evropy, Fond InvestEU a další fondy podpoří financování instalaci **jednoho milionu dobíjecích stanic**, obnovy čistých vozových parků ze strany měst a podniků, udržitelné dopravní infrastruktury a umožnění přechodu na čistou městskou mobilitu. Veřejné investice, které mají obnovit oživení odvětví dopravy, by měly vycházet ze závazku odvětví investovat do čistší a udržitelnější mobility.

Ochrana a obnova biologické rozmanitosti a přírodních ekosystémů je klíčem ke zvýšení naší odolnosti a předcházení vzniku a šíření budoucích nákaz. Tím se zdvojnásobuje význam nedávno přijaté **strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030** a nadcházející strategie EU v oblasti lesnictví. V Programu InvestEU dojde během příštích 10 let k mobilizaci nejméně 10 miliard EUR v rámci nové iniciativy v oblasti přírodního kapitálu a oběhového hospodářství.

Společná zemědělská politika a strategie „od zemědělce ke spotřebiteli“ **podpoří naše zemědělce a zemědělské odvětví, aby prosperovali** a nadále nám poskytovali cenově dostupné, výživné, bezpečné a udržitelné potraviny, které potřebujeme, a zároveň posílí naše dodavatelské řetězce a budou řešit problémy, které během krize vyšly najevo. Vzhledem k zásadní úloze zemědělců a venkovských oblastí v zelené transformaci navrhuje dnes Komise posílit rozpočet pro **Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova** o 15 miliard EUR.

Mnoho lidí, regionů a odvětví, které jsou krizí nejvíce zasaženy, bude muset prodělat větší změnu než většina ostatních. Proto dnes Komise navrhuje posílit **Fond pro spravedlivou transformaci** o další 32,5 miliardy EUR. Tyto finanční prostředky budou použity na zmírnění sociálně-ekonomických dopadů transformace, například podporou rekvalifikace, podporou malých a středních podniků při vytváření nových ekonomických příležitostí a investováním do přechodu na čistou energii. Komise rovněž předkládá návrhy na zřízení nového úvěrového nástroje pro veřejný sektor, který tvoří třetí pilíř mechanismu pro spravedlivou transformaci. Tyto kroky budou podpořeny částkou 1,5 miliardy EUR z rozpočtu EU a úvěry od Evropské investiční banky v objemu 10 miliard EUR.

4.2 Prohloubení a větší digitalizace jednotného trhu

Pandemie a její důsledky pro naše životy a ekonomiky vyzdvihly význam digitalizace ve všech oblastech hospodářství a společnosti EU. Nové technologie udržovaly naše podniky a veřejné služby v chodu a zajistily, aby obchod mohl pokračovat. Pomohly nám všem zůstat připojení, pracovat na dálku a podporovat učení našich dětí.

Z dlouhodobého hlediska to pravděpodobně vyvolá trvalé a strukturální změny ve společenském a hospodářském životě: více práce na dálku, elektronického učení, elektronického obchodování, elektronické veřejné správy. To podtrhuje potenciál rozvoje všeobecně uznávané e-ID – **veřejné elektronické identity** – pro umožnění jednoduchého, důvěryhodného a bezpečného přístupu k přeshraničním digitálním veřejným službám.

Pro digitální oživení budou klíčové čtyři prvky, které pomohou stimulovat konkurenceschopné inovace a poskytnout uživatelům větší výběr.

Zprvė budeme muset **investovat do vėtší a lepší konektivity**. Rychlé zavádění sítí 5G bude mít vedlejší účinky v celé digitální společnosti a zvýší strategickou autonomii Evropy. Podpoří se tím širší úsilí o vybudování infrastruktury, která dokáže zvládnout vznikající a budoucí procesy a aplikace. Poskytne se tím také nezbytná šířka pásma pro zdravotnictví, vzdělávání, dopravu, logistiku a sdělovací prostředky, které jsou zásadní pro naši odolnost, konkurenceschopnost a hospodářské oživení.

Zadruhé budeme potřebovat **silnější průmyslovou a technologickou prezenci** ve strategických částech digitálního dodavatelského řetězce. Stejně jako se stal zřejmým význam konektivity a digitálních technologií, připomíná se nám rovněž význam bezpečnosti technologie. To znovu potvrzuje, že Evropa musí mít technologickou suverenitu v oblastech, kde na ní záleží, a udržovat v chodu otevřený obchod a tok inovací.

V tomto duchu budou investice pro oživení směřovat ke **strategickým digitálním kapacitám a schopnostem**, včetně umělé inteligence, kybernetické bezpečnosti, zabezpečené komunikace, datové a cloudové infrastruktury, sítí 5G a 6G, superpočítačů, kvantových sítí a technologie blockchain. To bude prioritou v rámci facility na podporu oživení a odolnosti, Programu InvestEU a facility pro strategické investice. Investiční pokyny pro nový nástroj na podporu solventnosti budou rovněž odrážet potřebu upřednostňovat digitální investice. To rovněž pomůže překlenout digitální propast v Evropě, která se během krize stala ještě evidentnější.

Zatřetí musíme vybudovat **reálnou ekonomiku založenou na datech** jako hnací sílu inovací a vytváření pracovních míst. Data skýtají podnikům příležitosti k vývoji produktů a služeb. Abychom toho maximálně využili, potřebujeme **společné evropské datové prostory v klíčových odvětvích a oblastech**, mimo jiné v oblasti podpory evropského průmyslu, provádění Zelené dohody pro Evropu, zdravotnictví, mobility a veřejné správy.

Za tímto účelem předloží Komise legislativní opatření v oblasti **sdílení a správy dat**, které má pomoci vytvořit vhodné struktury pro zpracování dat napříč členskými státy a odvětvími, odstranit překážky bránící digitálnímu obchodu a připravit Evropu na hospodářskou soutěž ve světovém hospodářství 21. století. To usnadní zřizování společných datových prostorů a posílí správu v otázkách, jako je přenositelnost údajů nebo přístup k nim. Poté bude následovat **akt o datech**, který stanoví podmínky pro lepší přístup k průmyslovým datům a jejich lepší kontrolu. Komise rovněž navrhne, aby byly datové soubory vládních institucí s vysokou hodnotou ve společném zájmu zpřístupněny prostřednictvím otevřenějšího přístupu pro výzkum, inovace a malé a střední podniky.

Čtvrtým prvkem je potřeba **spravedlivějšího a snadnějšího podnikatelského prostředí**. Prodloužené omezení volného pohybu osob stimulovalo nakupování na internetu a modely elektronického obchodu. Tento trend se v nadcházejících měsících a letech pouze urychlí, neboť více podniků přejde na digitální formu podnikání. V online prostředí však v současné době převládá více velkých platforem. Jejich postavení – a jejich lepší přístup ke klíčovým zdrojům dat – má dopad na schopnost menších evropských společností začít podnikat, rozvíjet se nebo v maximální míře využívat jednotný trh.

Tyto otázky je třeba řešit, má-li Evropa maximálně využít digitální oživení. V tomto duchu bude jedním z cílů nového **aktu o digitálních službách** zlepšit právní rámec pro digitální služby s jasnými pravidly pro online platformy. Poskytne větší bezpečnost spotřebitelům v prostředí online, zamezí zneužívání tržní síly ze strany platform a zajistí spravedlivý tržní prostor s rovnými příležitostmi pro menší podniky.

Musíme se rovněž zaměřit na snížení administrativní zátěže a snazší využívání digitálních nástrojů, jako je elektronický podpis, pro podniky, zejména ty malé a střední. Potřebují podporu pro snadnější přístup k údajům a omezení byrokracie prostřednictvím digitálních řešení, například u smluv. Je třeba podporovat používání jednotných podpůrných míst a zjednodušení elektronických administrativních postupů.

Upřednostněna bude digitalizace zadávání veřejných zakázek, též vypracováním **vnitrostátních systémů a platform pro elektronické zadávání zakázek**. To bude podpořeno úplným provedením balíčku právních předpisů v oblasti práva společností s cílem usnadnit digitalizaci a mobilitu společností a provedením jednotné digitální brány.

V posledních týdnech jsme také svědky mimořádného zvýšení počtu zlovolných útoků z četných zdrojů, které se pokoušejí využít chaosu způsobeného pandemií z kriminálních nebo geopolitických důvodů. Zlepšením svých digitálních schopností si donucovací orgány uchovávají schopnost účinně chránit občany. Digitalizace soudnictví může zlepšit přístup ke spravedlnosti a fungování podnikatelského prostředí.

Nová **strategie kybernetické bezpečnosti** se bude zabývat tím, jak posílit spolupráci, znalosti a kapacitu na úrovni EU. Pomůže také Evropě posílit její průmyslové kapacity a partnerství a podpoří vznik malých a středních podniků v této oblasti. To bude doprovázet přezkum směrnice o bezpečnosti sítí a informačních systémů a návrh dodatečných opatření týkajících se ochrany kritické infrastruktury. Spolu s probíhající prací na kybernetické bezpečnosti v rámci bezpečnostní unie EU se tak zvýší kapacity v členských státech a zvýší se celková kybernetická bezpečnost EU.

4.3. Spravedlivé a inkluzivní oživení

Tato krize je lidskou tragédií. Evropa musí učinit vše, co je v jejích silách, aby zajistila, že z toho, co začalo jako pandemie a stalo se ekonomickou mimořádnou situací, se nestane naplno propuknuvší sociální krize. Miliony lidí po celé EU buď ztratily zaměstnání, nebo jsou v režimech zkrácené pracovní doby a další miliony lidí by mohly být ohroženy v důsledku vysoké nejistoty.

Podpora **lidí, aby zůstali v práci**, a vytváření nových pracovních míst budou hnací silou našich snah. V krátkodobém horizontu poskytne nový nástroj pro dočasnou podporu na zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci (**nástroj SURE**) 100 miliard EUR na pomoc pracovníkům, aby si udrželi své příjmy, a k zajištění toho, aby podniky mohly zůstat nad vodou a udržet si zaměstnance. Při navrhování nového stálého nástroje v budoucnosti na tom Komise bude stavět, jakož i na zkušenostech nově vytvořených režimů zkrácené pracovní doby v mnoha členských státech.

Nový **nástroj na podporu solventnosti** pomůže podnikům v podnikání a lidem v práci. Nový celoevropský záruční fond Evropské investiční banky bude s to podpořit malé a střední podniky, které zaměstnávají přibližně dvě třetiny pracovní síly v EU. Regiony,

kteří jsou krizí postiženi nejvíce, získají přístup k rychlé a flexibilní podpoře v rámci nové iniciativy REACT-EU. Ve střednědobém až dlouhodobějším horizontu bude úsilí o obnovení plně fungujícího jednotného trhu, jakož i investice realizované prostřednictvím Next Generation EU vytvářet nová pracovní místa v celém hospodářství, zejména v oblasti zelené a digitální transformace.

Všechny tyto skutečnosti odrážejí potřebu zajistit, aby oživení bylo spravedlivé a inkluzivní. Musí se zaměřit na rozdíly a nerovnosti, které v krizi vyšly najevo, nebo se vyostřily, a prosazovat teritoriální soudržnost. Východiskem je **solidarita: mezi lidmi, generacemi, regiony a zeměmi**. Tu bude třeba realizovat v úzké spolupráci se sociálními partnery, občanskou společností a dalšími zúčastněnými stranami. Naším kompasem pro dosažení tohoto cíle zůstane **evropský pilíř sociálních práv**.

EU zajistí, aby **rovnost byla středobodem oživení**. Prosperující a sociální Evropa závisí na nás všech, bez ohledu na pohlaví, rasový nebo etnický původ, náboženské vyznání nebo přesvědčení, zdravotní postižení, věk nebo sexuální orientaci. To platí dvojnásob v případě krize, která měla nerovnoměrný dopad na celou řadu skupin ve společnosti.

Zajištění toho, aby si všichni pracovníci v EU slušně vydělávali, bude mít pro oživení zásadní význam. Jsou-li nastaveny na odpovídajících úrovních, pomáhají **spravedlivé minimální mzdy** zranitelným pracovníkům vybudovat si během příznivých období finanční rezervu a omezit pokles příjmu během nepříznivých období. Vzhledem k tomu, že ženy jsou v mnoha zaměstnáních v první linii nadměrně zastoupeny a nedostatečně placeny, stává se o to důležitějším, aby se odstranily rozdíly v odměňování žen a mužů, a to i **závažnými opatřeními týkajícími se transparentnosti odměňování**.

Posílená podpora zaměstnanosti mladých lidí pomůže mladým lidem získat zaměstnání, odbornou přípravu nebo vzdělání, přičemž silná **sociální ekonomika** může nabídnout jedinečné příležitosti, jak pomoci nejvíce zranitelným osobám vrátit se na trh práce.

Virus byl obzvláště bolestivou skutečností v případě starších osob, které jsou virem zasaženy nejhůře a jsou nejvíce osamělé ve svých domovech. Nadcházející činnost Komise v oblasti stárnutí populace a osob se zdravotním postižením zohlední zkušenosti a poučení z krize. Na opačném konci škály musíme rovněž zmírnit dopad krize na děti. Komise v roce 2021 navrhne **evropskou záruku pro děti** s cílem zajistit, aby všechny děti měly přístup k základním službám, jako je zdravotní péče a vzdělávání.

Každý bude mít prospěch z oživení Evropy a každý musí něčím přispět, aby k němu došlo. Aby Komise zajistila, že solidarita a spravedlnost budou středobodem oživení, zintenzivní **boj proti daňovým podvodům** a jiným nekalým praktikám. To pomůže členským státům vytvořit daňové příjmy, které jsou potřebné k reakci na hlavní výzvy současné krize. **Společný konsolidovaný základ daně z příjmů právnických osob** by podnikům poskytl jednotný soubor pravidel pro výpočet jejich základu daně z příjmů právnických osob v EU. Zjednodušení daně může zlepšit podnikatelské prostředí a přispět k hospodářskému růstu.

Krize je zkouškou našich systémů sociální ochrany a je třeba, aby nezbytné investice zaplnily mezery v pokrytí, které se objevily v době krize, například u osob samostatně výdělečně činných. To byl zejména případ **pracovníků platform**, kteří v mnoha

případech nespádají do oblasti působnosti pracovněprávních předpisů EU, a tudíž potřebují mít zajištěny spravedlivé pracovní podmínky a odpovídající sociální ochranu.

Jelikož se Evropa vydává na cestě k oživení směrem k zelenější, digitální a odolnější ekonomice a společnosti, stává se o to důležitější potřeba zlepšovat a přizpůsobovat dovednosti, znalosti a kompetence. Krize rovněž ukázala, jaký význam mají digitální dovednosti pro děti, studenty, učitele, školitele a pro nás všechny při komunikaci a práci. Komise předloží **agendu dovedností pro Evropu a aktualizovaný akční plán digitálního vzdělávání**.

Omezení volného pohybu osob ve společnosti se rovněž prokázalo být obdobím strachu a utrpení pro oběti domácího násilí a zneužívání, kdy je doložen podstatný nárůst případů. EU učiní vše, co je v jejích silách, aby zabránila násilí na základě pohlaví a potírala je, aby podporovala a chránila oběti těchto zločinů a pohnala pachatele k odpovědnosti za jejich násilnické jednání. **Strategie v oblasti práv obětí** bude věnovat zvláštní pozornost specifickým potřebám obětí násilí na základě pohlaví.

5. BUDOVÁNÍ ODOLNĚJŠÍ UNIE A JEDNOTNÉHO TRHU

Pandemie znovu potvrdila **vzájemnou závislost našich ekonomik** a význam plně fungujícího jednotného trhu. Členské státy sdílejí po téměř třicet let prospěch z jednotného trhu a pro některé z nich představuje obchodní výměna v rámci EU přes 70 % vývozu. Naše průmyslové ekosystémy jsou stále více integrovány a propojeny. Výzkum, inženýrství, výroba, montáž a obsluha často probíhají v různých částech Evropy, takže podniky mohou být konkurenceschopnější a zaměřit se na to, v čem vynikají. Právě zmíněné skutečnosti jsou pro oživení v Evropě nezbytné.

Krize rovněž narušila části naší výrobní sítě a zasáhla klíčové dodavatelské řetězce. Narušení výroby a pokles poptávky v jednom členském státě bude mít významný dopad i na jiné členské státy. Pokud se taková situace nebude řešit, mohlo by docházet k uzavírání podniků a ke ztrátám pracovních míst, což by v konečném důsledku poškodilo naši konkurenceschopnost a rychlost oživení v jiných členských státech. **Vzhledem k rozsahu a povaze této výzvy lze reagovat pouze na úrovni EU.**

Na začátku **je třeba zajistit, aby náš jednotný trh opět řádně fungoval**. Pandemií byly vážně zasaženy tři ze čtyř svobod, a to volný pohyb osob, zboží a služeb. Po počátečních problémech byla přijata rozhodná opatření, která mají zajistit volný pohyb zboží a produktů, jež přispějí k tomu, aby obchody s potravinami zůstaly otevřené a hodné továren nadále vyrábělo. Volný pohyb osob je zásadní pro to, aby se díky přepravě a sezónním i jiným pracovníkům udržely dodavatelské řetězce v chodu.

Tato opatření pomohla zajistit základní kontinuitu činnosti, avšak pro oživení bude nutné zcela obnovit všechny čtyři svobody. Musíme i nadále snižovat naši regulační zátěž, přičemž je třeba zjednodušovat pravidla vnitřního trhu a zajistit, aby byla plně prosazována a prováděna. Nová **pracovní skupina pro prosazování pravidel jednotného trhu** bude mít zásadní význam pro identifikaci a řešení překážek, které vznikají v důsledku nesprávného uplatňování nebo prosazování. Zajistí plné provádění akčního plánu pro prosazování jednotného trhu, jenž byl přijat v březnu.

Aby udržela rovné podmínky a zachovala fungování jednotného trhu, navrhuje Komise nový nástroj – **nástroj na podporu solventnosti**, který by poskytoval podporu zdravým podnikům, jež jsou nyní ohroženy v důsledku zastavení hospodářství. Mělo by se jim dostat podpory v tom, aby získaly snazší a rychlejší přístup k finančním prostředkům. To podtrhuje význam **dotvoření unie kapitálových trhů a bankovní unie**, což jsou klíčové prvky pro prohloubení hospodářské a měnové unie. Tak se napomůže zajištění hospodářské a finanční stability během oživení a posílí se naše odolnost vůči budoucím otřesům. Komise rovněž vypracuje závěry o přezkumu správy ekonomických záležitostí po krizi.

Krize rovněž prověřila **rámec EU pro hospodářskou soutěž**, který byl rychle upraven, aby bylo možné zejména poskytnout nezbytnou podporu na úrovni členských států v podobě státní podpory. Zároveň je důležité, aby tato dočasná flexibilita nezpůsobila dlouhodobou roztříštěnost jednotného trhu. Politika EU v oblasti hospodářské soutěže má zásadní význam z hlediska zajištění rovných podmínek v dnešní ekonomice, podpory inovací a většího výběru pro spotřebitele. Tím jsou naše podniky motivovány k co nejlepším výsledkům a mohou si na celosvětové úrovni udržet konkurenceschopnost. Vzhledem k tomu, že Evropa nastupuje cestu oživení a urychluje dvojí transformaci, měli bychom zajistit, aby pravidla hospodářské soutěže nadále odpovídala dnešnímu světu. Aby tomu tak bylo, Komise v současné době reviduje rámec EU pro hospodářskou soutěž.

Krize rovněž odhalila řadu slabých míst a významný nárůst některých trestných činů, např. kyberkriminality. To ukazuje na potřebu posílit **bezpečnostní unii EU**. Jako její součást bude strategie bezpečnostní unie EU řešit zmíněné problémy a navazovat na práci pro bezpečný vnitřní trh a společnost.

Krize rovněž výrazně zatěžuje azylové systémy členských států a správu hranic v Evropské unii. Nový **pakt o migraci a azylu** bude usilovat o to, aby byla správa EU v oblasti azylu, migrace a hranic účinnější, spravedlivější a dostatečně flexibilní, aby bylo možné reagovat na krize.

5.1. Otevřená strategická autonomie a silné hodnotové řetězce

Krize rovněž odhalila řadu oblastí, v nichž musí být Evropa odolnější a v budoucnosti předcházet otřesům, chránit se před nimi a zvládat je. Budeme vždy usilovat o otevřený a spravedlivý obchod, avšak musíme si být vědomi potřeby snižovat závislost a posilovat bezpečnost dodávek, zejména např. u léčivých přípravků nebo surovin.

Proto se Evropa musí zaměřit na posílení své strategické autonomie, ekonomické bezpečnosti a možností tvorby pracovních míst. Komise navrhuje novou **facilitu pro strategické investice** na podporu přeshraničních investic, která přispěje k posílení a vybudování hodnotových řetězců se strategickým významem pro Evropu. Bude pobídkou pro vedoucí postavení Evropy v řadě klíčových ekosystémů v průmyslu a podnikání,

zejména těch, které souvisejí se zelenou a digitální transformací. Posílí jednotný trh, podpoří novou průmyslovou strategii EU⁴ a přispěje k více oběhovému hospodářství.

Nová **farmaceutická strategie** se bude zabývat riziky, kterým je Evropa během krize vystavena a jež ohrožují její strategickou autonomii, a bude rovněž podporovat budování další farmaceutické výrobní kapacity v Evropě.

S přechodem na neutralitu z hlediska klimatu může být závislost na dostupných fosilních palivech nahrazena závislostí na jiných neenergetických surovinách, u nichž celosvětová hospodářská soutěž nabývá na intenzitě. Předcházení vzniku odpadů, podpora recyklace a zvyšující se míra využívání druhotných surovin pomohou tuto závislost snížit. Nové investice do recyklace přispějí k zajištění strategických druhotných surovin. Nový **akční plán pro kritické suroviny** se bude rovněž zabývat tím, jak udržitelným způsobem posílit klíčové trhy pro elektromobilitu, baterie, obnovitelné zdroje energie, farmaceutický průmysl, letecký průmysl, obranu a digitální aplikace. Oporou pro něj bude plné provádění **akčního plánu pro oběhové hospodářství**.

Světový obchod a jeho integrované hodnotové řetězce zůstanou základním motorem růstu a budou mít zásadní význam pro oživení Evropy. S ohledem na to bude Evropa realizovat model **otevřené strategické autonomie**. To znamená utváření nového systému globální ekonomické správy, rozvoj vzájemně prospěšných dvoustranných vztahů a zároveň ochranu před nekalými praktikami a zneužíváním. Zmíněné faktory nám rovněž pomohou diverzifikovat a upevnit globální dodavatelské řetězce, abychom se chránili před budoucími krizemi, a pomohou posílit mezinárodní úlohu eura. V tomto duchu EU provede **přezkum obchodní politiky** s cílem zajistit nepřetržitý tok zboží a služeb po celém světě a reformovat Světovou obchodní organizaci.

EU zároveň potřebuje chránit svá strategická aktiva, infrastrukturu a technologie před přímými zahraničními investicemi, které by mohly ohrozit její bezpečnost nebo veřejný pořádek, a to prostřednictvím **posíleného mechanismu prověřování přímých zahraničních investic**. V této krizi mohou státní dotace ze třetích zemí pokrývat podmínky na jednotném trhu. Takovým scénářem se bude zabývat připravovaná bílá kniha Komise o nástroji pro zahraniční subvence. Zásadní pro posílení schopnosti EU jednat se svými partnery o recipocitě a otevírání trhu bude rovněž rychlé uzavření dohody o navrhovaném nástroji pro mezinárodní zadávání veřejných zakázek.

Pokud by na celosvětové úrovni přetrvávaly rozdíly v úrovni ambicí v oblasti klimatu, navrhne Komise v roce 2021 v plném souladu s pravidly WTO **mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích**, jehož účelem má být snížení rizika úniku uhlíku. Představoval by nový vlastní zdroj rozpočtu EU, který by v budoucnu pomohl splatit finanční prostředky získané pro Next Generation EU.

5.2. *Důslednější koordinace v oblasti veřejného zdraví a posílené řešení krizí*

Krize v oblasti veřejného zdraví, již Unie v současné době čelí, ukázala sílu, dovednosti a odvahu jejích zdravotnických pracovníků. Nicméně naše systémy veřejného zdraví, které

⁴ COM(2020) 102.

zůstávají jedny z nejlepších a nejdostupnějších na světě, jsou vystaveny značnému tlaku. Okamžitě při vypuknutí krize byla rovněž testována koordinace členských států v otázkách zdravotnictví.

S ohledem na výše uvedené a v zájmu zlepšení společné připravenosti na budoucí zdravotní krize Komise navrhne **posílit Evropskou agenturu pro léčivé přípravky** při monitorování produkce a dodávek základních léčivých přípravků v EU, aby se předešlo jejich nedostatku. Rovněž **posílí úlohu Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC)** při koordinaci dohledu, připravenosti a reakce na zdravotní krize.

Taktéž je třeba posílit regulační rámec EU v oblasti zdravotnictví a více využívat společné zadávání veřejných zakázek na dodávky zdravotnického materiálu. Můžeme začít zadáváním veřejných zakázek na očkovací látky v co nejkratší době; tak bychom si z krize odnesli ponaučení. Rovněž navrhujeme vytvoření **evropského prostoru pro data z oblasti veřejného zdraví**, a při plném dodržování ochrany údajů tak podpoříme výměnu údajů o zdraví a podníme výzkum.

Odolnější systémy zdravotní péče vyžadují patřičnou investici a finanční podporu, která odpovídá jejich prioritnímu postavení. Komise dnes navrhuje samostatný **program „EU pro zdraví“** s cílem podpořit členské státy a EU při budování kapacit a připravenosti na budoucí zdravotní krize. Program přinese dlouhodobou vizi dobře fungujících a odolných systémů veřejného zdraví, zejména prostřednictvím investic do prevence nemocí a dohledu nad nimi, a zlepšení přístupu ke zdravotní péči, diagnostice a léčbě.

Výzkum a inovace budou mít zásadní význam pro zlepšení našich poznatků o nemocech, léčebných postupech a očkovacích látkách a pro posílení naší autonomie a vedoucí pozice v hodnotových řetězcích. Proto Komise v rámci příštího dlouhodobého rozpočtu navrhuje posílit program **Horizont Evropa** na podporu výzkumu a inovací v oblasti zdraví, rozšířit klinická hodnocení, zlepšit přístup k výzkumné infrastruktuře a do jádra politického procesu pomoci zakotvit spolehlivé vědecké poznatky.

Současná krize rovněž zdůraznila potřebu **koordinace a reakce na krize na evropské úrovni**. I když se koordinace mezi členskými státy po pomalém rozjezdu rychle zlepšila, je třeba se z krize poučit. Bude nutné být na krizi lépe připraven a pro budoucí scénáře zavést důslednější krizové řízení.

Komise dnes navrhuje **posílení systému rescEU** na vybudování stálé kapacity pro zvládání všech druhů mimořádných událostí. Posílí se tím její schopnost investovat do infrastruktury pro reakci na mimořádné situace, dopravních kapacit a podpůrných týmů pro mimořádné situace. Na úrovni EU se tak vytvoří rezervy na základní dodávky a vybavení, které budou mobilizovány v reakci na závažné mimořádné události.

Další ponaučení spočívá v potřebě rychlé, flexibilní a koordinované reakce EU na krize. V tomto duchu Komise navrhuje posílit své nástroje pro mimořádné situace a učinit je pružnějšími, aby bylo v případě potřeby možné rychle a v patřičném rozsahu vyčlenit zdroje. Zahrnují Fond solidarity Evropské unie a Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci. Výrazně posílena bude rovněž **rezerva na solidaritu a pomoc při mimořádných událostech**, aby bylo možné rychle reagovat na krize jak v rámci EU, tak mimo ni.

6. OŽIVENÍ ZALOŽENÉ NA HODNOTÁCH EU A ZÁKLADNÍCH PRÁVECH

Krize je zkouškou evropského způsobu života. Některé z našich svobod byly omezeny, aby byly zachráněny lidské životy. Některé podstatné aspekty, díky nimž naše společnost funguje, byly často nechány na později. Procházíme zkouškou odolnosti demokracie. Evropa se však nikdy nesmí zpronevřit svým hodnotám. **Oživení se musí zakládat na základních právech a plném dodržování zásad právního státu.**

V reakci na krizi musely všechny členské státy přijmout mimořádná opatření. Komise od začátku jasně uvádí, že mimořádná opatření musí být z hlediska trvání a povahy striktně přiměřená a omezená. Všechna tato opatření musí podléhat pravidelné kontrole a všechna práva se musí v plném rozsahu dodržovat.

Krize rovněž odhalila řadu slabých míst v oblasti právního státu, a to od tlaku na soudní systémy po nerovnoměrnou schopnost institucionální kontroly a efektivní práce. Sdělovací prostředky a občanská společnost čelily novým překážkám, pokud jde o jejich úlohu v demokratické diskusi. **Výroční zpráva Komise o právním státu** se bude ve všech členských státech touto otázkou blíže zabývat. Klíčovým prvkem bude rovněž Komisí předložený návrh nařízení **o ochraně rozpočtu EU před všeobecnými nedostatky v oblasti právního státu.**

Krize rovněž upozornila na ohrožení naší demokracie. Přinesla s sebou novou „informační epidemii“ způsobenou těmi, kteří chtějí manipulovat s veřejným prostorem a šířit nepravdivé zprávy, propagandu a nenávistné verbální projevy. Komise se při prosazování svobody projevu a podporování sdělovacího prostředků bude zabývat bezprostředními výzvami týkajícími se šíření dezinformací a souvisejícími s pandemií a bude rovněž využívat **evropský akční plán pro demokracii** s cílem poučit se z poznatků a být do budoucna odolnější.

To vše odráží stále rostoucí význam posilování a rozvoje naší demokracie. Na začátku je třeba, aby se lidé více vyjadřovali ke své budoucnosti. Prostřednictvím **konference o budoucnosti Evropy** by občané měli hrát vedoucí a aktivní úlohu při stanovování našich priorit a úrovně ambicí při budování odolnější, udržitelnější a spravedlivější Evropy.

7. SILNĚJŠÍ EVROPA VE SVĚTĚ

Pandemie a hospodářská krize nově vymezí způsob, jakým na sebe vzájemně působí globální mocnosti a partneři. Výrazně vzrostla hrozba možné eroze a fragmentace světového pořádku. Virus, který nezná hranice, nás zároveň staví před společnou výzvu a je silným a naléhavým případem posíleného multilateralismu a mezinárodního řádu založeného na pravidlech. **Globální výzvy vyžadují více než kdy jindy mezinárodní spolupráci a společná řešení.**

Pouta mezi námi je třeba neustále udržovat, přizpůsobovat je novým skutečnostem a čelit průlomovému vývoji 21. století. Svět se musí vyvarovat globální „velké hry“, kdo vyjde z krize první a na vrcholu na úkor ostatních. Měli bychom se zaměřit na to, co můžeme dělat společně, od bezpečnosti po klima a životní prostředí, od boje proti nerovnostem po zintenzivnění mezinárodního obchodu a posílení mezinárodních institucí.

EU stojí v čele celosvětové reakce na krizi a úzce spolupracuje s Organizací spojených národů (včetně Světové zdravotnické organizace a Mezinárodní organizace práce), se

skupinami G20 a G7, Mezinárodním měnovým fondem a Světovou bankou. EU a její členské státy přitom budou muset znásobit svou kolektivní sílu na světové scéně.

V tomto duchu Komise uspořádala dárcovskou konferenci s cílem získat 7,5 miliardy EUR na vývoj očkovacích látek, léčebných postupů a nástrojů jako celosvětového společného bohatství. **Veškeré budoucí očkovací látky se musí vyrábět po celém světě, pro celý svět a být cenově dostupné a přístupné všem.**

V dlouhodobém horizontu dosáhne EU úspěšného oživení pouze tehdy, když se rovněž zotaví naši partneři po celém světě. V zájmu EU proto je investovat do udržitelného celosvětového oživení. To bude vyžadovat masivní a koordinovanou reakci založenou na mezinárodní solidaritě, otevřenosti a vůdčích schopnostech. Jakožto vůdčí hospodářská síla a největší světový dárcce mezinárodní pomoci bude EU vždy otevřena a připravena podporovat své partnery. O tom svědčí více než 23 miliard EUR, jež uvolnil „**tým Evropa**“ (Team Europe) za účelem podpory partnerských zemí a mezinárodních organizací, aby byly schopny čelit humanitárním, zdravotním, sociálním a hospodářským dopadům krize.

EU v průběhu této krize poskytovala svým partnerům a sousedům podporu a je připravena učinit více. Aby pomohla dosáhnout tohoto cíle, Komise dnes navrhuje **posílit nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci** navýšením prostředků na 86 miliard EUR. Posílený nástroj humanitární pomoci zajistí, aby Evropa mohla poskytovat hmatatelnou solidaritu těm, kteří ji nejvíce potřebují. Za účelem podpory našich partnerů v západním Balkánu navrhuje Komise zvýšit předvstupní pomoc na 12,9 miliardy EUR.

V důsledku krize, která katalyzovala další zvýšené geostrategické napětí, je třeba, aby evropští občané převzali větší odpovědnost za zajištění své bezpečnosti. EU musí ve spolupráci se svými partnery dále posilovat svou úlohu zajišťovatele bezpečnosti a pilíře stability ve světovém řádu. Za tímto účelem bude i nadále podporovat multilateralismus a účinněji prosazovat své hospodářské a strategické zájmy. Musí rovněž posílit svou technologickou autonomii a spolupráci při rozvoji obranných schopností.

8. ZÁVĚR – CHVÍLE PRO EVROPU:

Toto je chvíle pro Evropu. Naše vůle jednat musí dostát výzvě, kterým čelíme. Úsilí pouze členských států nestačí – Evropa je v jedinečné pozici, aby mohla investovat do kolektivního oživení a do lepší budoucnosti příštích generací.

To je nám určený generační úkol. Investice, které činíme prostřednictvím Next Generation EU, nepomohou jen nastartovat ekonomiky a podpořit dnešní pracovníky, podniky a regiony. Jsou vkladem do budoucnosti a učiní nás odolnější, abychom tak z krize vyšli silnější a oproti minulosti se posunuli dále. Urychlíme zelenou i digitální transformaci a zajistíme, aby lidé byli středobodem oživení.

Evropská komise vyzývá Evropskou radu a spolunormotvůrce, aby tyto návrhy urychleně posoudili s cílem dosáhnout politické dohody na úrovni Evropské rady. Brzké rozhodnutí umožní okamžité uvolnění finančních prostředků a řešení nejnaléhavějších problémů.

Komise bude poté úzce spolupracovat s Evropským parlamentem a Radou na dokončení dohody o budoucím dlouhodobém rámci a doprovodných odvětvových programech. Dokončení této práce na začátku podzimu by znamenalo, že nový dlouhodobý rozpočet by mohl začít fungovat a podporovat evropské oživení 1. ledna 2021.

Evropské oživení a budování lepší budoucnosti pro příští generaci nebude snadné a nelze na ně být sám. Toto úsilí bude vyžadovat politickou vůli, odvalu a zapojení celé společnosti. **Jedná se o společné dobro naší společné budoucnosti.**